

A jelentés megtekinthető a <http://www.eumap.org> honlapon.
Bővebb információ: Farkas Lilla, tel.:06302017461, e-mail: farkas.lilla@cfcf.hu; Bogdán Erzsébet, tel.:
06304372728, e-mail: bogdanerzsebet@yahoo.com

BEVEZETÉS

'A romák minőségi oktatáshoz való egyenlő mértékű hozzájárása, Magyarország' címmel megjelenő országjelentés egy átfogó elemzése azon alapvető oktatási mutatóknak valamint nehézségeknak és korlátoknak, melyek megakadályozzák a magyarországi romákat abban, hogy élhessenek a minőségi oktatáshoz való hozzájárás lehetőségével.

2007-ben, amely az 'Egyenlő esélyek mindenki számára európai éve', a jelentés bemutatja, hogy sok roma gyerek Magyarországon továbbra is hátrányos megkülönböztetéssel, elkülönítéssel vagy kirekesztéssel kell, hogy szembesüljön az oktatás területén.

Farkas Lilla, a jelentés társszerzője szerint: „a jogi megközelítést nem szabad középpontba helyoznünk akkor, amikor a roma és nincstelen gyermekek számára elérhető minőségi oktatásról beszélünk. Sürgető szükség van arra, hogy a pedagógusokat a modern tanítási technikák terén átképezzék, valamint az urbanizációs politikával kapcsolatos terveket újragondolják. A valós egyenlő hozzáférés biztosításához, az intézkedéseknek többet kell, elérjenek ott, ahol az egész közösség kirekesztett és elszigetelt.

SAJTÓ KÖZLEMÉNY

Az iskolai szegregáció drága és valamennyien meg fogjuk fizetni az árát

Budapest, 2007.június 13- Magyarország 'A Roma Integráció Évtizede 2005-2015' egyik vezető kormányaként magas szinten teljesített azon erőfeszítései tekintetében, melyeket a roma népességét érintő számos probléma leküzdése érdekében tett. A kormányzat számos kezdeményezést fogadott el, melyek célja, hogy a roma gyerekek oktatáshoz való jobb hozzájárását biztosítsa, mely egy lépés az integrációjuk és jövőbeli lehetőségeik jobbáttételének irányában. A ma bemutatásra kerülő jelentés szerint azonban e kormányzati politikák kulcsfontosságú elemei a gyakorlatban mostanra már meghaladottá váltak, megakadályozva bármiféle valós fejlődés lehetőségét. A ma bemutatott országjelentést, melynek címe 'A romák minőségi oktatáshoz való egyenlő mértékű hozzájárása, Magyarország' a Nyílt Társadalomért Intézet (OSI) EU Monitoring és Érdekképviseleti Programja (EUMAP) készítette az Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyermekeknek Alapítvánnyal együttműködésben. Ez egy átfogó elemzése azon alapvető oktatási mutatóknak valamint fő akadályoknak és korlátoknak, melyek megakadályozzák a magyar romákat abban, hogy élhessenek a minőségi oktatáshoz való hozzájárás lehetőségével. 2007-ben, amely az 'Egyenlő esélyek mindenki számára európai éve' a

jelentés bemutatja, hogy sok roma gyerek Magyarországon továbbra is hátrányos megkülönböztetéssel, elkülönítéssel vagy kirekesztéssel kell, hogy szembesüljön az oktatás területén.

A kirekesztés hivatalosan törvényellenes Magyarországon. A kutatás mégis azt jelzi, hogy a roma gyerekek szegregált iskolákba és osztályokba történő elkülönítése az elmúlt 15 év alatt folyamatos emelkedést mutat. Történetesen a kormányzat nem ismerte fel kellő módon a roma gyerekek szükségleteit azon állandósult szegregáció sújtotta térségek iskoláiban, ahol nincs vagy csak alacsony számú a nem roma népesség, melybe a társadalmi beilleszkedés végbe mehetne.

A jelentés magyar kiadása első alkalommal Tiszaburán kerül bemutatásra. Annak ellenére, hogy a helyi iskola az OOIH (Országos Oktatási Integrációs Hálózat) tagja - amely azért alakult, hogy fellépjen a szegregáció ellen - ebben az iskolában még mindig elsőprő a roma diákok aránya.

Anélkül, hogy a jelentés szélesebb összefüggéseiben említést tenne a földrajzi elszigeteltségről, szegénységről és nélkülözésről, melyben a gyerekek élnek, egyértelművé teszi, hogy az oktatás terén az integráció nem lehet sikeres. Farkas Lilla, a jelentés társszerzője szerint: „át kell térnünk a jogi megközelítésről, amikor a roma és nincstelen gyermekek számára elérhető minőségi oktatásról beszélünk. Sürgető szükség van arra, hogy a pedagógusokat a modern tanítási technikák terén átképezzék, valamint az urbanizációs politikával kapcsolatos terveket újragondolják. A valós egyenlő hozzáférés biztosításához, az intézkedéseknek többet kell, elérjenek ott, ahol az egész közösség kirekesztett és elszigetelt”.

A ma bemutatásra került jelentés a hatékony tanfelügyelet hiányára is rávilágít. A régió más országaival ellentétben Magyarországon nincs egy olyan átfogó rendszer, mely ellenőrzi egy adott iskola oktatási törvénnyel történő megfelelőségét, ehelyett a helyi önkormányzatok felelősek igazságszolgáltatási jogkörükben az iskolák gyakorlatban történő ellenőrzéséért. A jelentés szerint a helyi önkormányzatok által elvégzett vizsgálatok nem képesek olyan problémákat felismerni, mint a szegregáció, továbbá a jelentés egy olyan példát is felhoz, amikor is az OKÉV, amely korlátozott felügyeleti jogkörrel rendelkező hazai intézmény, szintén képtelen volt elítélni a szegregációt egy olyan helyzetben, ahol az magától értetődő volt.

A három esettanulmány, köztük a Tiszaburán készült kapcsán is, az OSI jelentése súlyos hiányosságokra mutat rá az osztályokban oktató pedagógusok képzettségét és támogatottságát illetően. Még a kormány által kidolgozott Évtized Cselekvési Program sem ejt különösebb említést e fontos terület fejlesztésének szükségességéről. Jóllehet a tanárok képességfejlesztő tanfolyamokon vesznek részt, hogy modern, gyermek-központú módszerekkel dolgozhassanak, amikor visszatérnek osztálytermeikbe gyakorta visszanyúlnak a hagyományos lecke-központú megközelítésmódhoz.

Az állandó támogatáshoz és folyamatos képzéshez való hozzájutás nélkül a jelentés érvelése szerint a tanárok továbbra is a 19. századi módszerekkel fogják tanítani a 21. század gyermekeit.

A monitoring jelentéshez 44 részletes és konkrét ajánlás is társul, melyet a magyar kormányhoz címeztek, hogy ezzel is hozzájáruljon a magyarországi roma gyerekek jobb jövőjéhez.

Megjegyzés a szerkesztők részére

'A romák minőségi oktatáshoz való egyenlő mértékű hozzájutása, Magyarország' címmel megjelenő országjelentés a 2005-2015 Roma Integráció Évtizede programban résztvevő kilenc ország részvételével készült. A monitoringot a Nyílt Társadalomért Intézet (OSI) EU Monitoring és Érdekképviselési Programja (EUMAP) hajtotta végre az Oktatási Támogatás Programmal (ESP – Education Support Program) és a Roma Részvételi Programmal (OSI-RPP) együttműködésben.

Helyi társintézmények és kutatók végezték el a kutatást minden országban. A teljes jelentések angol és a különböző nyelvekre lefordított változata elérhető a www.eumap.org honlapon. A Nyílt Társadalom Intézettel kapcsolatos bővebb információk a www.soros.org honlapon található.

A magyarországi jelentés társszerzője Dr.Farkas Lilla, ügyvéd, Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyermeknek Alapítvány; további közreműködők: Németh Szilvia, oktatási és oktatásfejlesztési kutató, Országos Közoktatási Intézet; Papp Z. Attila, kutató, Magyar Tudományos Akadémia/Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Kutató Intézet; Boros Julianna, kutató, politológus, és Kardos Zsófia, kutató, Koping-Datorg Zrt.